

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.2.18](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.2.18)

УДК 657.37

*Н. Ю. Рекова,
д-р екон. наук, професор, професор кафедри «Економіка підприємства»,
Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ
О. Л. Кононенко,
аспірант, Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ*

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

*N. Yu. Rekova
Doctor of Economics Sciences, Professor,
Professor of "Economics of Enterprise" Department, Donbas State Engineering Academy, Kramatorsk
O. L. Kononenko
Postgraduate Student of the Donbas State Engineering Academy, Kramatorsk*

IMPROVING THE METHODOLOGICAL APPROACH TO THE ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS OF BUDGETARY INSTITUTIONS

У статті запропоновано систему відносних показників для аналізу фінансової звітності бюджетної установи, що складаються з чотирьох груп: показники достатності фінансування, які дають уявлення та дозволяють оцінити стан фінансування бюджетної установи; показники фінансової надійності бюджетної установи, що ґрунтуються на оцінці надійності доходу, диверсифікації його джерел з точки зору певних обмежень; показники результативності діяльності бюджетної установи, які дозволяють оцінити віддачу від використання ресурсів бюджетної установи; показники ліквідності бюджетної установи, які надають уявлення про її здатність відповідати за своїми зобов'язаннями та вчасно фінансувати витрати. На наш погляд, необхідною умовою аналізу бюджетних установ є застосування порівняльного аналізу за кількома організаціями з однаковою галузевою належністю. Це дозволить визначити як типові для певної сфери діяльності недоліки, так і специфічні, які притаманні окремій організації, та визначити орієнтири подальшого розвитку.

The article improves the methodological approach to the analysis of financial statements of the budget institution, which is based on the use of indicators of funding adequacy (assessment of budget allocations and expenditures for budget programs, changes in budget allocations for budget programs compared to the previous period, ability of budget institutions to increase equity, including the financial results of the reporting period; budget allocations per 1 person). The importance of the proposed calculation of indicators of financial reliability of the budgetary institution is justified by the removal of excessive focus on the ratio of sources of income, and focusing on assessing the reliability of income, diversification of its sources in terms of certain limitations. It is proposed to analyze this aspect on the basis of assessing the dependence of the budgetary institution on donors, budget allocations, expenditures on budget programs in the total

expenditures of the budgetary institution, the share of assets financed through debt, the share of expenditures of the budgetary institution on borrowing services. from operating activities covers payments on debts of the budgetary institution. Performance indicators of a budgetary institution need to be carefully measured through the analysis of the effectiveness of the use of their resources, their economy. The proposed liquidity indicators of the budgetary institution are adapted to the peculiarities of their activities. They characterize the ability of a budgetary institution to finance expenditures in a timely manner, to pay liabilities in cash and less liquid assets, which can be quickly converted into cash to cover expenditures. The application of comparative analysis of the proposed methodological approach for several organizations with the same industry affiliation will identify both typical for a particular area of activity shortcomings and specific, which are inherent in an individual organization, and identify guidelines for further development.

Ключові слова: *аналіз, бюджетна установа, фінансова звітність, методичний підхід, показник.*

Keywords: *analysis, budgetary institution, financial reporting, methodical approach, indicator.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Аналіз фінансової звітності бюджетної установи має бути процесом, спрямованим на оцінку результативності та ефективності її діяльності з метою прийняття обґрунтованих рішень чи рекомендацій. Фінансові аналітики бюджетних установ мають досліджувати питання надання бюджетних асигнувань та їх економного використання, їх достатності для функціонування установи та можливості виконувати покладені на неї функції, самостійно залучати кошти для збільшення фінансових результатів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підходи до аналізу фінансової звітності бюджетних установ широко представлені у вітчизняній науковій та періодичній літературі. Науковці приділяють увагу розвитку методичних засад аналізу в бюджетних установах. Цьому питанню присвячено праці Н. Беляєвої та Я. Фесан [1], О. Білецької [2], Т. Боголіб [3], М. Болух та А. Заросило [4], О. Дейнека [5], О. Заббарової [6], С. Левицької [7], О. Панченко [8].

Підкреслюючи безперечну доцільність горизонтального та вертикального аналізу форм фінансової звітності бюджетних установ, коефіцієнтний аналіз та методики, що його включають, розвинені недостатньо.

Метою статті є удосконалення методичного підходу до аналізу фінансової звітності бюджетних установ.

Результати дослідження. Звернемось до базових показників фінансової звітності бюджетних установ, які полягають в основі розрахунку відносних показників.

Для оцінки та аналізу доходів бюджетних установ пропонується розраховувати показники достатності фінансування. Цей аспект стосується, насамперед:

визначення зміни фінансових ресурсів бюджетної установи протягом звітного періоду;

оцінки профіциту чи дефіциту, що вказує на наявність або відсутність необхідних фінансових ресурсів для здійснення операційної діяльності бюджетної установи;

динаміки фінансового результату за балансом, що дозволяє визначити часовий період, у якому фінансується діяльність установи (у ситуації зменшення балансового фінансового результату фінансування здійснюється минулими фінансовими результатами, у разі збільшення – теперішніми).

Пропонується наступні відносні показники достатності фінансування бюджетних установ.

Коефіцієнт достатності фінансування бюджетних програм:

$$K_{\text{одод}} = \frac{BA_i}{ВБП_i}, \quad (1)$$

де BA_i – бюджетні асигнування у звітному періоді i ;

$ВБП_i$ – витрати на виконання бюджетних програм у звітному періоді i .

Критичним значенням показника є 1, що означитиме відповідність бюджетних асигнувань та витрат за бюджетними програмами. Якщо значення коефіцієнта набуде значення менше 1 – фінансування основної діяльності бюджетної установи є недостатнім. У разі перевищення значення коефіцієнта 1 може констатуватися досягнута економія бюджетних коштів.

Коефіцієнт зміни достатності фінансування основної діяльності бюджетної установи, що характеризуватиме зміну покриття бюджетними асигнуваннями виконання бюджетних програм у порівнянні із попереднім періодом:

$$K_{зфод} = \frac{БА_i - БА_{i-1}}{ВБП_i - ВБП_{i-1}}, \quad (2)$$

де $БА_i$ та $БА_{i-1}$ – бюджетні асигнування у звітному періоді i та у попередньому періоді відповідно;
 $ВБП_i$ та $ВБП_{i-1}$ – витрати на виконання бюджетних програм у звітному періоді i та у попередньому періоді відповідно.

Критичним значенням показника є 1, що означитиме пропорційне зростання/зменшення бюджетних асигнувань та витрат за бюджетними програмами. Якщо значення коефіцієнта дорівнюватиме менше 1 – фінансування основної діяльності бюджетної установи погіршується (навіть, якщо бюджетні асигнування перевищуватимуть витрати). У разі перевищення значення коефіцієнта 1 зростання бюджетних асигнувань перевищуватиме зростання витрат за бюджетними програмами, що може свідчити як про покращення фінансування бюджетних програм, так і про досягнуту економію бюджетних коштів установою.

Коефіцієнт приросту чистих активів (власного капіталу та фінансових результатів) бюджетної установи:

$$K_{ча} = \frac{ЧА_i - ЧА_{i-1}}{А_{i-1}} * 100\%, \quad (3)$$

де $ЧА_i$ та $ЧА_{i-1}$ – чисті активи у звітному періоді i та у попередньому періоді відповідно;
 $А_{i-1}$ – загальна сума активів бюджетної установи у попередньому періоді відповідно.

Позитивне значення коефіцієнту свідчить про достатність фінансування бюджетних установ та їх можливість нарощувати власний капітал, а перевищення рівня у 5% дозволить зробити висновок про результативну діяльність бюджетної установи. Від'ємне значення коефіцієнту, відповідно, означатиме потребу у залученні додаткових джерел для фінансування діяльності бюджетної установи.

Деталізація наведеного вище показника, а саме можливість наростити власний капітал за фінансовими результатами звітного періоду, міститься у розрахунку та оцінці коефіцієнта профіциту/дефіциту:

$$K_{n/d} = \frac{П_i}{B_i}, \quad (4)$$

де $П_i$ – профіцит у звітному періоді i ;

B_i – сукупні витрати у звітному періоді i .

Даний коефіцієнт характеризує рівень профіциту звітного періоду у витратах i , відповідно, його значення має бути позитивним (≥ 0). Чим вище значення коефіцієнта, тим більше коштів бюджетна установа може використати для покращення стану основних засобів, придбання інвентаря та матеріалів для основної діяльності, погашення боргів або підтримання ліквідності. Проте, дискусійність позитивного впливу профіциту у бюджетних установах залишається відкритою (через ніби то перевитрачання бюджетних коштів та неприбутковий характер діяльності бюджетних установ), вважаємо, що у сучасних умовах покладання лише на обмежене бюджетне фінансування призводитиме до занепаду матеріальної бази та стану основних фондів, а, відповідно, зниженню якості послуг, що надаються бюджетними установами.

Останнім показником в оцінці достатності фінансування бюджетних установ є розрахунок рівня бюджетних асигнувань на 1 особу, що скористалася послугами установи протягом звітного періоду (наприклад, для закладів освіти – кількість учнів) або на 1 послугу. Даний показник має бути порівняний в межах однієї сфери бюджетної діяльності. Такий розрахунок може бути здійснений за формулою:

$$K_{ба/о} = \frac{БА_i}{ЧО_i}, \quad (5)$$

де $ЧО_i$ – кількість осіб, що скористалася послугами установи протягом звітного періоду.

Також можна відзначити недоцільність застосування традиційних для фінансового аналізу показників фінансової стійкості. Отриманий фінансовий результат та внесений капітал не відображають в повній мірі фінансових показників діяльності бюджетної установи, він характеризує джерела формування майна бюджетних установ, надані здебільшого державою. Хоча фінансові результати й можуть формуватися через економію бюджетних асигнувань та власних надходжень, проте їх обсяг є незначним.

Зобов'язання бюджетних установ не представлені кредитними ресурсами, як у приватному секторі. Вони складаються із заборгованості щодо нарахованих виплат працівникам, за соціальними внесками тощо.

Отже, застосовувати показники, що ґрунтуються на співвідношенні власного капіталу та зобов'язань недоцільно.

На наш погляд, слід визначати фінансову надійність бюджетної установи через оцінку залежності від зовнішніх внесків та бюджетних асигнувань, результативність роботи бюджетної установи у формуванні активів, залученні додаткових фінансових джерел.

У цьому напрямку аналізу має розкриватися, як бюджетна установа генерує внутрішні і зовнішні доходи та ресурси, бюджетні асигнування та гранти, благодійну допомогу, кошти місцевих програм регіонального розвитку тощо. Також має оцінюватися спрямування генерованих фінансових ресурсів по основній діяльності, бюджетних програмах або на додаткових послугах та виробництві продуктів поза межами бюджетних програм.

Для оцінки фінансової надійності бюджетної установи пропонувано розраховувати наступні показники.

Коефіцієнт надходжень від благодійних внесків, грантів та дарунків, який характеризує залежність бюджетної установи від донорів:

$$K_{\text{ов}} = \frac{BB_i}{D_i} * 100\%, \quad (6)$$

де BB_i – обсяг надходжень від благодійних внесків, грантів та дарунків за звітний період i ;

D_i – обсяг сукупних доходів бюджетної установи за звітний період i .

Бюджетні установи можуть використовувати цей показник для визначення довгострокових та короткострокових тенденцій відповідно до стратегічних цілей фінансування, які можуть змінити структуру доходів в установі. У закордонній практиці вважається, що значення показника має перебільшувати 10%, проте не досягати рівня 75%.

Дуже високі значення свідчать про відсутність диференційованого потоку доходів та моделі фінансування, яка залежить від благодійних внесків та грантів, а не від держави. Значною мірою поклатися на дані джерела доходів є ризикованим, у бюджетних організаціях мають бути присутніми джерела доходів за бюджетними асигнуваннями, плата за послуги. Проте, бюджетні установи України зазвичай показують низькі значення цього коефіцієнта.

Коефіцієнт бюджетних асигнувань у доходах характеризує залежність бюджетної установи від бюджетних асигнувань:

$$K_{\text{ба}} = \frac{BA_i}{D_i} * 100\%. \quad (7)$$

Подібно до попереднього коефіцієнта благодійних внесків, бюджетні установи можуть використовувати це співвідношення для визначення довгострокових та короткотермінових тенденцій та прив'язки стратегічних цілей до зміни структури доходів в установі. Вважається, що мінімальне значення даного показника складає 25%. Проте, перевищення значення у 75% вважається неефективним, адже свідчить про переважне фінансування установи державою, її низьку ділову активність у наданні послуг за основною діяльністю поза межами бюджетних програм та залученні оплати за ці послуги, відсутність інтересу донорів (благодійників, грантодавців тощо) до підтримки функціонування бюджетної установи.

Коефіцієнт бюджетних програм характеризує відсоток витрат на бюджетні програми у сукупних витратах бюджетної установи:

$$K_{\text{бп}} = \frac{BBP_i}{B_i} * 100\%. \quad (8)$$

Це співвідношення має складати не менше 65%, проте і не більше 75%.

Низка показників фінансової надійності бюджетних установ має ґрунтуватися на оцінці здатності покривати борги. Для музичних шкіл, що розглядалися, цей аспект не є суттєвим, адже установи не залучали кредитних ресурсів, проте, включення даних коефіцієнтів може бути корисним для інших бюджетних установ.

Коефіцієнт боргу в активах показує, який відсоток активів фінансується через заборгованість:

$$K_{\text{б}} = \frac{Z_i}{A_i} * 100\%, \quad (9)$$

де Z_i – сукупні зобов'язання бюджетної установи.

За практикою комерційних установ вважається критичним значення даного показника на рівні 50%, а позитивною тенденцією є зниження.

Коефіцієнт боргового навантаження характеризує відсоток витрат бюджетної установи на обслуговування заборгованості:

$$K_{\text{бн}} = \frac{\Phi B_i}{B_i} * 100\%, \quad (10)$$

де ΦB_i – фінансові витрати бюджетної установи з обслуговування боргу.

Даний показник має мінімізуватися.

Коефіцієнт покриття боргу характеризує ступінь, у якому чистий рух коштів від операційної діяльності покриває виплати по заборгованості бюджетної установи:

$$K_{\text{нб}} = \frac{\text{ЧРКОД}_i}{\Phi B_i} * 100\%, \quad (11)$$

де ЧРКОД_i – чистий рух коштів від операційної діяльності у звітному періоді.

Даний показник має мати тенденцію до зростання.

Важливість наведеного аспекту аналізу – фінансової надійності бюджетної установи - обґрунтовується відстороненням від надмірної зосередженості на співвідношенні джерел доходів, та фокусуванням оцінки надійності доходу, диверсифікації його джерел з точки зору певних обмежень.

Показники ефективності, які у комерційних організаціях вимірюються рентабельністю, також недоцільно застосовувати для аналізу бюджетних установ. Натомість пропонується розглядати віддачу від використання ресурсів і давати оцінку способам виконання покладених на організацію функцій та досягненню цілей бюджетної установи. Ці основні показники потребують ретельного вимірювання через оцінку результативності використанні своїх ресурсів, їх економності.

Відносна віддача стосується виявлення питомих фінансових результатів, досягнутих в процесі використання матеріальних та фінансових ресурсів.

Формування профіциту у фінансових результатах характеризується надійним доходом, результативною діяльністю бюджетної установи та не суперечить неприбутковому її характеру. Позитивний фінансовий результат діяльності є показником міцного управління фінансами та необхідним для фінансового розвитку установ, у той час як націлювання на безбитковість або просто окупність витрат за виконуваними функціями не дозволяє забезпечити покращення їх якості.

Для оцінки показників результативності діяльності пропонується розраховувати витрати за бюджетною програмою на 1 особу, що скористалася послугами установи протягом звітного періоду, низку показників оборотності та віддачі від певних активів та капіталу.

Коефіцієнт витрат за бюджетною програмою на одну особу, що скористалася послугами установи протягом звітного періоду (або на одну послугу – в залежності від сфери діяльності бюджетної установи) розраховується за формулою:

$$K_{\text{вбт/о}} = \frac{\text{ВВП}_i}{\text{ЧО}_i}. \quad (12)$$

Для оцінки даного показника необхідно використовувати порівняльні дані за установами в межах однієї сфери та напрямку діяльності.

Оборотність власного капіталу бюджетної установи розраховується за формулою:

$$K_{\text{овк}} = \frac{D_i}{(BK_{i-1} + BK_i) / 2}, \quad (13)$$

де BK_{i-1} та BK_i – обсяг власного капіталу бюджетних установ у попередньому та звітному періоді.

Аналогічним чином розраховується оборотність активів та фондівіддача:

$$K_{\text{оа}} = \frac{D_i}{(A_{i-1} + A_i) / 2}, \quad (14)$$

$$\Phi B = \frac{D_i}{(OZ_{i-1} + OZ_i) / 2}, \quad (15)$$

де OZ_{i-1} та OZ_i – вартість основних засобів бюджетних установ у попередньому та звітному періоді.

Фондомісткість бюджетної установи є показником, зворотнім фондовіддачі, який характеризує обсяг основних засобів на одиницю отриманих бюджетною установою доходів:

$$\Phi M = \frac{(OZ_{i-1} + OZ_i) / 2}{D_i}. \quad (16)$$

Також, на наш погляд, доцільно оцінювати фондоозброєність, яка для бюджетної установи може бути розрахована як співвідношення основних засобів до обсягу послуг:

$$\Phi O = \frac{OZ_i}{ЧО_i}. \quad (17)$$

Незважаючи на неприбутковий характер діяльності бюджетних установ, у роботі пропонуємо розраховувати коефіцієнти віддачі від використання активів (B_a), власного капіталу ($B_{вк}$), обмінних (B_o) та необмінних операцій (B_n):

$$B_a = \frac{\Pi_i}{A_i}, \quad (18)$$

$$B_{вк} = \frac{\Pi_i}{BK_i}, \quad (19)$$

$$B_o = \frac{\Pi_{oo_i}}{Boo_i}, \quad (20)$$

$$B_n = \frac{\Pi_{но_i}}{Vно_i}, \quad (21)$$

де Π_{oo_i} – профіцит за обмінними операціями;

Boo_i – витрати за обмінними операціями бюджетної установи;

$\Pi_{но_i}$ – профіцит за необмінними операціями;

$Vно_i$ – витрати за необмінними операціями бюджетної установи.

Представляючи собою характеристику результативності, наведені показники для констатування позитивних зрушень мають збільшуватися. Виключення складають коефіцієнт витрат на одного учня (позитивною є динаміка мінімізації за умови збереження високої якості послуг, що надає бюджетна установа) та показник фондомісткості, які мають мінімізуватися.

Ліквідність, як відомо, являє собою здатність своєчасно виплачувати свої зобов'язання грошовими та менш ліквідними активами, які можна швидко перетворити на грошові кошти для покриття витрат. Бюджетні установи можуть цю складову пасиву, тому адаптуємо показники ліквідності комерційних організацій до бюджетних установ.

До аналізу ліквідності неприбуткових організацій традиційно відносять коефіцієнт ліквідності за денними витратами, який вимірює кількість днів, за які можна було б оплатити з наявних грошових коштів та їх еквівалентів витрати установи. Даний показник характеризує час (кількість днів), протягом яких установа може продовжувати поточні операції без нових доходів. Для розрахунку коефіцієнта співвідноситься чистий грошовий потік з середньоденними витратами, зменшеними на суму амортизації, адже вона не потребує грошових витрат:

$$K_{дл} = \frac{ЧГП_i}{(B_i - Ам_i) / 365}, \quad (22)$$

де $ЧГП_i$ – чистий грошовий потік у звітному періоді i ;

A_{m_i} – амортизація у звітному періоді i .

Більш високі значення коефіцієнта вказують на сильнішу позицію з ліквідності, що говорить про те, що установа готова до подолання періодичних скорочень доходів або несподіваних витрат. Мінімально прийнятним є значення коефіцієнта, що дорівнює 30-ти дням грошових резервів на забезпечення витрат. Але готівкові резерви більше 90-тоденного забезпечення витрат днів знижує ефективність їх використання: хоча резерви у вигляді грошових коштів або їх еквівалентів можуть зробити установу фінансово захищеною, ці ресурси також можуть бути використані в бюджетних програмах, що сприяють забезпеченню її основних функцій. Зазначимо, що оптимальне значення коефіцієнту залежить від кількох факторів, включаючи стратегічні пріоритети бюджетної установи, стабільність фінансування, потреби в матеріальному забезпеченні та інших. Бюджетні установи, які мають більш передбачувані витрати та диверсифіковані джерела доходу, можуть підтримувати нижчий рівень коефіцієнта.

Коефіцієнт ліквідних фондів також може бути застосований для оцінки ліквідності бюджетної установи у здатності покриття витрат:

$$K_{лф} = \frac{\Phi A_i}{(B_i - A_{m_i}) / 365}, \quad (23)$$

де ΦA_i – фінансові активи бюджетної установи у звітному періоді.

Значення цього коефіцієнту має бути в межах від 90 до 180 днів.

Низка коефіцієнтів ліквідності бюджетної установи може бути оцінена через співвідношення ліквідних активів та поточних зобов'язань.

Коефіцієнт поточної ліквідності може бути визначений наступним чином:

$$K_{пл} = \frac{З_i + \Phi A_i}{ПЗ_i}, \quad (24)$$

де $З_i$ – запаси бюджетної установи у звітному періоді i ;

$ПЗ_i$ – поточні зобов'язання бюджетної установи у звітному періоді i .

Значення цього показника має бути в межах від 1 до 2.

Швидка ліквідність розраховується наступним чином:

$$K_{шл} = \frac{\Phi A_i}{ПЗ_i}. \quad (25)$$

Нормативне значення показника складає від 0,6 до 1.

Абсолютна ліквідність розраховується за формулою:

$$K_{ал} = \frac{ЧГП_i}{ПЗ_i}. \quad (26)$$

Значення цього показника вважається прийнятним в межах 0,25-0,35.

Висновки. Таким чином, у статті запропоновано систему відносних показників для аналізу фінансової звітності бюджетної установи, що складаються з чотирьох груп:

показники достатності фінансування, які дають уявлення та дозволяють оцінити стан фінансування бюджетної установи;

показники фінансової надійності бюджетної установи, що ґрунтуються на оцінці надійності доходу, диверсифікації його джерел з точки зору певних обмежень;

показники результативності діяльності бюджетної установи, які дозволяють оцінити віддачу від використання ресурсів бюджетної установи;

показники ліквідності бюджетної установи, які надають уявлення про її здатність відповідати за своїми зобов'язаннями та вчасно фінансувати витрати.

На наш погляд, необхідною умовою аналізу бюджетних установ є застосування порівняльного аналізу за кількома організаціями з однаковою галузевою належністю. Це дозволить визначити як типові для певної сфери діяльності недоліки, так і специфічні, які притаманні окремій організації, та визначити орієнтири подальшого розвитку.

Література.

1. Беляєва Н. С., Фесан Я. В. Оцінка ліквідності та платоспроможності на прикладі бюджетної установи. *Потенціал економіки країни: сучасний стан, розвиток та управління* : мат. наук.-практ. конф. (17-18 червня 2016 р., м. Львів). Львів : ЛЕФ, 2016. Ч. 2. С. 46-49.
2. Білецька О.Р. Фінансовий аналіз діяльності бюджетних установ. URL : <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/27731/3/%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%9E.%D0%A0.%20%D0%95%D0%9F%D0%95%D0%BC-21%20%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2.pdf>.
3. Боголіб Т.М. Формування бюджету вищого навчального закладу. *Фінанси України*. 2004. № 10. С. 95-101.
4. Болух М.А., Заросило А.П. *Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ : навч. посібник*. Київ : КНЕУ, 2008. 344 с.
5. Дейнека О.В. Система показників ефективності функціонування суб'єктів державного сектору економіки. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2009. Вип. 25. С. 268–274.
6. Заббарова О.А. Экономическое содержание критерия эффективности деятельности бюджетных организаций. *Аудит и финансовый анализ*. 2007. № 5. URL : <http://www.auditfin.com/fin/2007/5/Zabbarova/Zabbarova%20.pdf>.
7. Левицька С.О. *Облік та контроль діяльності неприбуткових організацій: Монографія*. Рівне: НУВГП, 2005. 340с.
8. Панченко О.В. Проблеми ефективності використання бюджетних коштів органами виконавчої влади в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2008. № 42. С. 78–84.

References.

1. Belyaeva, N.S., Fesan, J.V. (2016), "Assessment of liquidity and solvency on the example of a budgetary institution", *Potentsial ekonomiky krayiny: suchasnyy stan, rozvytok ta upravlinnya* [The potential of the country's economy: current status, development and management], Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiya [International scientific-practical conference], Lviv, Ukraine, June 17-18, pp. 46-49.
2. Biletskaya, O.R. "Financial analysis of budgetary institutions", available at: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/27731/3/%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%9E.%D0%A0.%20%D0%95%D0%9F%D0%95%D0%BC-21%20%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2.pdf> (Accessed 4 January 2019).
3. Bogolib, T.M. (2004), "Formation of the budget of a higher educational institution", *Finance of Ukraine*, vol. 10, pp. 95–101.
4. Bolyukh, M.A., Zarusilo, A.P. (2008), *Analiz finansovo-hospodars'koyi diyal'nosti byudzhetykh ustanov : navch. posibnyk* [Analysis of financial and economic activities of budgetary institutions], KNEU, Kyiv, Ukraine.
5. Deyneka, O.V. (2009), "System of indicators of efficiency of functioning of subjects of the public sector of economy", *Problems and prospects of development of the banking system of Ukraine*, vol. 25, pp. 268–274.
6. Zabbarova, O.A. (2007), "Economic content of the criterion of efficiency of budgetary organizations", *Audit and financial analysis*, vol. 5, available at: <http://www.auditfin.com/fin/2007/5/Zabbarova/Zabbarova%20.pdf> (Accessed 4 January 2019).
7. Levitska, S.O. (2005), *Oblik ta kontrol' diyal'nosti neprybutkovykh orhanizatsiy: Monohrafiya* [Accounting and control of non-profit organizations: Monograph], NUVGP, Rivne, Ukraine.
8. Panchenko, O.V. (2008), "Problems of efficient use of budget funds by executive authorities in Ukraine", *Scientific works of NDFI*, no. 42, pp. 78–84.

Стаття надійшла до редакції 20.02.2019 р.